

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та бізнес технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Коротєєв М.А.

« 08 » 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА СОЦІАЛЬНА
БЕЗПЕКА»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Галузь знань 23 Соціальна робота

Спеціальність 232 Соціальне забезпечення

Освітня програма: Соціальне забезпечення

Факультет: Економіки і підприємництва

Умань – 2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення. – Умань: Уманський НУС, 2024. – 27 с.

Розробники: д.е.н., професор Чернега І.І.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол № 1 від «07» серпня 2024 року

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(Соколюк С.Ю.)

(підпис)

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від «08» серпня 2024 року

Голова

(Мудрак Р.П.)

(підпис)

«08» серпня 2024 року

© УНУ, 2024 рік

© І.І. Чернега, 2024 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 23 Соціальна робота	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 232 «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 5	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма: Соціальне забезпечення	24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		76 год.	108 год.
		Вид контролю:	
		іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять та самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 36,7% - 63,3%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення галузі знань 23 Соціальна робота.

Мета дисципліни: формування комплексу теоретичних і практичних знань здобувачів щодо соціально-економічної системи та соціальної безпеки; соціально-економічної системи; процесів у соціальній сфері та соціальному забезпеченні; соціально-правової політики в сфері соціального захисту; умов та ефективності соціально-економічної підтримки різних категорій населення; оцінки рівня матеріально-економічного захисту різних категорій населення; соціально-економічного забезпечення та підтримки різних категорій населення територіальних громад; тенденцій розвитку, наслідків та соціального стану окремих категорій населення; співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення; шляхів покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки; формування соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам; системи соціального захисту населення; особливостей прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці; тенденцій розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні; проблем формування концепції соціальної політики; основних завдань щодо підвищення життєвого рівня населення та шляхів їх реалізації; ролі громадських організацій та політичних партій в забезпеченні політики соціальної безпеки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення теоретико-методологічних основ та методів регіональних досліджень соціально-економічного розвитку;
- вивчення наукових засад у регіональних дослідженнях та складових соціальної безпеки;
- вивчення закономірностей, принципів і чинників розміщення продуктивних сил як основи соціально-економічного розвитку;
- вивчення процесів у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
- вивчення соціально-правової політики в сфері соціального захисту;
- вивчення умов та ефективності соціально-економічної підтримки різних категорій населення;
- дослідження рівня матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
- набуття знань для прийняття інноваційних рішень з метою покращення соціального забезпечення населення;

- вивчення процесу організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту населення територіальних громад;
- вивчення соціальних проблем та причин їх виникнення;
- вивчення тенденцій розвитку, наслідків та соціального стану окремих категорій населення;
- набуття знань для співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;
- вивчення шляхів покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;
- дослідження соціальної безпеки людини: зовнішніх та внутрішніх чинників регулювання;
- вивчення процесу формування соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам;
- дослідження особливостей прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці;
- дослідження держави як основного інституту політики соціальної безпеки в державотворчому процесі;
- надання здобувачам ґрунтових знань щодо тенденцій розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні;
- надання здобувачам ґрунтових знань щодо ролі громадських організацій та політичних партій в забезпеченні політики соціальної безпеки.

Предметом дисципліни є соціально-економічний розвиток та соціальна безпека.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми: вивчення дисципліни вимагає попереднього опанування знань з дисциплін: основи соціального забезпечення; основи наукових досліджень соціальної сфери, правове регулювання соціального забезпечення, недержавне соціальне забезпечення, менеджмент соціального забезпечення, основи економіки соціального забезпечення, організація та планування процесів в соціальному забезпеченні та інші суміжні науки.

Вивчення навчальної дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення галузі знань 23 Соціальна робота (табл. 1).

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що
формується під час вивчення навчальної дисципліни
«Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 7.	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;
		ПРН 8.	Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 7.	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;
		ПРН 8.	Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;
		ПРН 10.	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення
		ПРН 11.	Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення;
		ПРН 12.	Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;
		ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 17.	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
		ПРН	Використовувати базові знання з організації та

		21.	управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту в територіальній громаді.
ЗК 5.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 7.	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;
		ПРН 8.	Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;
		ПРН 10.	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення
		ПРН 17.	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
ЗК 16.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ПРН 10.	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення
		ПРН 11.	Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення;
		ПРН 12.	Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;
		ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 15.	Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;
		ПРН 17.	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
		ПРН 20.	Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1.	Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;	ПРН 7.	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;
		ПРН 8.	Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;

		ПРН 11.	Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення;
		ПРН 12.	Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;
		ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 17.	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
СК 12.	Здатність до організації управління процесами соціальному забезпеченні;	ПРН 12.	Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;
		ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 14.	Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;
		ПРН 21.	Використовувати базові знання з організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту в територіальній громаді.
СК 14.	Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері;	ПРН 20.	Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей
		ПРН 14.	Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;
		ПРН 21.	Використовувати базові знання з організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту в територіальній громаді.
СК 15.	Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності;	ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 15.	Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;
		ПРН 17.	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
		ПРН 20.	Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення,

			мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей
СК 16.	Здатність до організації та управління процесами соціального забезпечення в територіальній громаді	ПРН 8.	Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;
		ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 10.	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення
		ПРН 15.	Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;
		ПРН 20.	Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей
		ПРН 21.	Використовувати базові знання з організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту в територіальній громаді.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	теоретико-методологічних основ та методів регіональних досліджень соціально-економічного розвитку	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, аналітична робота, кейс-метод, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, написання есе, контрольна (модульна)
1.2	наукових засад у регіональних дослідженнях та складових соціальної безпеки		
1.3	закономірностей, принципів і чинників розміщення продуктивних сил як основи соціально-економічного розвитку		
1.4	процесів у соціальній сфері та соціальному забезпеченні		
1.5	соціально-правова політика в сфері соціального захисту		
1.6	умови та ефективність соціально-економічної підтримки різних категорій населення		

1.7	організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту населення територіальних громад		робота, підсумковий контроль
1.8	соціальних проблем та причин їх виникнення		
1.9	тенденцій розвитку, наслідків та соціальний стан окремих категорій населення		
1.10	співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення		
1.11	шляхів покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки		
1.12	тенденцій розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні		
1.13	соціальної безпеки держави		
2	Уміння/навички:		
2.1	дослідження економіки України як єдність регіональних соціально-економічних систем	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, аналітична робота, кейс-метод, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, написання есе, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	дослідження трудових ресурсів та його ролі у розвитку продуктивних сил		
2.3	дослідження рівня матеріально-економічного захисту різних категорій населення.		
2.4	Прийняття інноваційних рішень з метою покращення соціального забезпечення населення		
2.5	дослідження соціальної безпеки людини: зовнішніх та внутрішніх чинників регулювання		
2.6	дослідження особливостей прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці		
2.7	дослідження держави як основного інституту політики соціальної безпеки в державотворчому процесі		
3	Комунікація:		
3.1	соціальними партнерами	Практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуаційних задач	Участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, підсумковий контроль
3.2	громадськими організаціями		
3.3	установами		
3.4	політичними партіями		
3.5	територіальними громадами		
3.6	різними категоріями населення		
3.7	фахівцями у сфері соціального захисту та соціального забезпечення		

4	Автономія та відповідальність		
4.1	у процесі вивчення наукових засад у регіональних дослідженнях та складових соціальної безпеки	практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, вирішення конкретних ситуацій, аналітична робота	Виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій
4.2	у процесі вивчення процесів у соціальної сфери та соціального забезпечення		
4.3	у процесі прийнятті інноваційних рішень з метою покращення соціального забезпечення населення		
4.4	у процесі вивчення організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту населення територіальних громад		
4.5	у процесі вивчення співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення		
4.6	у процесі дослідження соціальної безпеки людини: зовнішніх та внутрішніх чинників регулювання		
4.7	дослідження особливостей прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці		

**Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з
навчальної дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»**

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 7.	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 8.	Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 10.	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 11.	Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення;	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 12.	Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 13.	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій,	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та

	різних категорій населення;	написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 14.	Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 15.	Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 17.	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 20.	Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 21.	Використовувати базові знання з організації та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту в територіальній громаді.	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль

3.Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРОЦЕСИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА»

1.1. Основні поняття дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»

1.2. Методологічні основи та методи регіональних досліджень соціально-економічного розвитку

1.3. Наукові засади у регіональних дослідженнях та складові соціальної безпеки

ТЕМА 2. ЗАКОНОМІРНОСТІ, ПРИНЦИПИ І ЧИННИКИ РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ ЯК ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

2.1. Закономірності розміщення продуктивних сил як основи соціально-економічного розвитку.

2.2. Основні принципи розміщення продуктивних сил.

2.3. Основні чинники розміщення продуктивних сил.

2.4. Соціально-економічна система: національний та регіональний аспекти.

ТЕМА 3. ПРОЦЕСИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ, СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

3.1. Процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

3.2. Соціально-правова політика в сфері соціального захисту.

3.3. Умови та ефективність соціально-економічної підтримки різних категорій населення.

3.4. Оцінка рівня матеріально-економічного захисту різних категорій населення.

3.5. Прийняття інноваційних рішень з метою покращення соціального забезпечення населення.

ТЕМА 4. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДТРИМКА РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

4.1. Організація та управління процесами соціального забезпечення для покращення добробуту населення територіальних громад.

4.2. Соціальні проблеми та причини їх виникнення,

4.3. Тенденції розвитку, наслідки та соціальний стан окремих категорій населення.

4.4. Співпраця з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення.

4.5. Шляхи покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ПРОТИДІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ НЕБЕЗПЕКАМ

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ РЕГУЛЮВАННЯ

- 5.1. Об'єкти соціальної безпеки
- 5.2. Зовнішні та внутрішні чинники соціальної безпеки
- 5.3. Критерії соціальної безпеки людини в суспільстві

TOPIC 5. SOCIAL SECURITY OF THE HUMAN: EXTERNAL AND INTERNAL REGULATION OFFICERS

- 5.1. Social security objects
- 5.2. Dovnytskyi and internal communities of social security
- 5.3. Criteria for the social status of people under suspicion

ТЕМА 6. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ПРОТИДІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ НЕБЕЗПЕКАМ

- 6.1. Система соціального захисту населення
- 6.2. Вплив рівня криміногенності на рівень соціальної безпеки населення України
- 6.3 Консолідація українського суспільства на засадах стабільності, соціального порядку та довіри

ТЕМА 7. ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ВНУТРІШНІХ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

- 7.1. Бідність, як внутрішній фактор загрози соціальній безпеці
- 7.2. Оплата праці та її вплив на соціальну безпеку
- 7.3. Демографічна ситуація в Україні в контексті соціальної безпеки
- 7.4. Вплив на соціальну безпеку рівня захворюваності та її поширеність

МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ДЕРЖАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ, РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

ТЕМА 8. ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ДЕРЖАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ

- 8.1 Поняття «держава» в контексті реалізації соціальної політики. Політична функція держави: зміст та особливості реалізації
- 8.2. Соціальна функція держави та особливості її реалізації в сучасній Україні
- 8.3. Соціальні права українського громадянина: теорія та практика

ТЕМА 9. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

9.1. Держава як основний інститут політики соціальної безпеки

9.2. Вплив воєнних дій і збройних конфліктів на соціальну безпеку держави

9.3. Роль трудового законодавства у реалізації соціальної безпеки

9.4. Регулятори і механізми забезпечення соціальної безпеки

ТЕМА 10. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

10.1. Проблеми формування концепції соціальної політики: сьогодення та перспективи

10.2. Шляхи реалізації європейських стандартів життя в Україні

10.3. Основні завдання щодо підвищення життєвого рівня населення та шляхи їх реалізації

ТЕМА 11. РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

11.1. Проблеми взаємодії органів влади і громадських організацій у процесі здійснення політики соціальної безпеки: стан та перспективи вирішення

11.2. Особливість діяльності громадських організацій як суб'єктів соціальної політики

11.3. Громадські організації у соціальній сфері України: види та особливості діяльності

11.4. Недержавна система забезпечення національної безпеки української держави: пропозиції реформування та реалізації функцій

TOPIC 11. THE ROLE OF NATIONAL ORGANIZATIONS AND POLITICAL PARTIES IN PROVIDING SOCIAL SECURITY POLICY

11.1. Problems of interaction between authorities and public organizations in the process of implementing social security policy: status and prospects for solutions

11.2. Peculiarities of the activities of public organizations as subjects of social policy

11.3. Public organizations in the social sphere of Ukraine: types and features of activity

11.4. Non-state system of ensuring national security of the Ukrainian state: proposals for reforming and implementing functions

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРОЦЕСИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ												
Тема 1. Теоретичні основи дисципліни «соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»	11	2	2			7	11	1				10
Тема 2. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил як основи соціально-економічного розвитку	11	2	2			7	11	1				10
Тема 3. Процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні, соціально-правова політика в сфері соціального захисту	13	4	2			7	13	1	1			11
Тема 4. Соціально-економічне забезпечення та підтримка різних категорій населення територіальних громад	11	2	2			7	11	1				10
Разом за змістовим модулем 1	46	10	8			28	46	4	1			41
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ПРОТИДІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ НЕБЕЗПЕКАМ												
Тема 5. Соціальна безпека людини: зовнішні та внутрішні чинники регулювання* Topic 5. Social care for people: internal and internal rules of regulation*.	11	2*	2*			7	11	1				10
Тема 6. Формування соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам	11	2	2			7	11	1				10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 7. Характеристики та особливості прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці	11	2	2			7	11		1			10
Разом за змістовим модулем 2	33	6	6			21	33	2	1			30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ДЕРЖАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ, РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ												
Тема 8. Держава як основний інститут політики соціальної безпеки в державотворчому процесі	10	2	2			6	10	1				9
Тема 9. Соціальна безпека держави	11	2	2			7	11		1			10
Тема 10. Тенденції розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні	10	2	1			7	10	1				9
Тема 11. Роль громадських організацій та політичних партій в забезпеченні політики соціальної безпеки* Topic 11. The role of community organizations and political parties in a secure social security policy*	10	2*	1*			7	10		1			9
Разом за змістовим модулем 3	41	8	6			27	41	2	2			37
Усього годин	120	24	20			76	120	8	4			108

**Заняття проводяться на англійській мові та/або залучено стейкхолдерів для спільного проведення аудиторних занять*

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРОЦЕСИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ			
1.	Тема 1. Теоретичні основи дисципліни «соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»	2	
2.	Тема 2. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил як основи соціально-економічного розвитку	2	
3.	Тема 3. Процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні, соціально-правова політика в сфері соціального захисту	2	1
4.	Тема 4. Соціально-економічне забезпечення та підтримка різних категорій населення територіальних громад	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ПРОТИДІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ НЕБЕЗПЕКАМ			
5.	Тема 5. Соціальна безпека людини: зовнішні та внутрішні чинники регулювання* Topic 5. Social care for people: internal and internal rules of regulation*.	2*	
6.	Тема 6. Формування соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам	2	
7.	Тема 7. Характеристики та особливості прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці	2	1
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ДЕРЖАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ, РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ			
8.	Тема 8. Держава як основний інститут політики соціальної безпеки в державотворчому процесі	2	
9.	Тема 9. Соціальна безпека держави	2	1
10.	Тема 10. Тенденції розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні	1	
11.	Тема 11. Роль громадських організацій та політичних партій в забезпеченні політики соціальної безпеки* Topic 11. The role of community organizations and political parties in a secure social security policy*	1*	1
Разом		20	4

**Заняття проводяться на англійській мові та/або залучено стейкхолдерів для спільного проведення аудиторних занять*

6.Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРОЦЕСИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ			
1.	Тема 1. Теоретичні основи дисципліни «соціально-економічний розвиток та соціальна безпека»	7	10
2.	Тема 2. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил як основи соціально-економічного розвитку	7	10
3.	Тема 3. Процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні, соціально-правова політика в сфері соціального захисту	7	11
4.	Тема 4. Соціально-економічне забезпечення та підтримка різних категорій населення територіальних громад	7	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ПРОТИДІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ НЕБЕЗПЕКАМ			
5.	Тема 5. Соціальна безпека людини: зовнішні та внутрішні чинники регулювання* Topic 5. Social care for people: internal and internal rules of regulation*.	7	10
6.	Тема 6. Формування соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам	7	10
7.	Тема 7. Характеристики та особливості прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці	7	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВА ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ДЕРЖАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ, РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ			
8.	Тема 8. Держава як основний інститут політики соціальної безпеки в державотворчому процесі	6	9
9.	Тема 9. Соціальна безпека держави	7	10
10.	Тема 10. Тенденції розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні	7	9
11.	Тема 11. Роль громадських організацій та політичних партій в забезпеченні політики соціальної безпеки* Topic 11. The role of community organizations and political parties in a secure social security policy*	7	9
Разом		76	108

7. Самостійна робота (індивідуальні завдання)

Заочна форма навчання

Самостійна робота (індивідуальні завдання) для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок щодо соціально-економічної системи та соціальної безпеки; соціально-економічної системи; процесів у соціальній сфері та соціальному забезпеченні; соціально-правової політики в сфері соціального захисту; умов та ефективності соціально-економічної підтримки різних категорій населення; оцінки рівня матеріально-економічного захисту різних категорій населення; соціально-економічного забезпечення та підтримки різних категорій населення територіальних громад; тенденцій розвитку, наслідків та соціального стану окремих категорій населення; співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення; шляхів покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки; формування соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам; системи соціального захисту населення; особливостей прояву внутрішніх загроз соціальній безпеці; тенденцій розвитку соціальної безпеки в контексті державотворчих процесів в Україні; проблем формування концепції соціальної політики; основних завдань щодо підвищення життєвого рівня населення та шляхів їх реалізації; ролі громадських організацій та політичних партій в забезпеченні політики соціальної безпеки.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» здобувачі заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу здобувачі виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо написання контрольної роботи та індивідуальні завдання наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» для здобувачів факультету економіки і підприємництва заочної форми навчання спеціальності 232 «Соціальне забезпечення», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні і практичні питання.

8. Методи навчання

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються здобувачами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні індивідуальних завдань (здобувачами заочної форми навчання), самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації. Лекції-бесіди – при читанні лекції здобувачам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань здобувачів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків,

проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі. Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогножуючи наслідки кожного з них.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2496>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок здобувачів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання здобувачів проводиться модульний контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь здобувачів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання самостійної роботи, яка передбачена робочою програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово або з використанням платформи MOODLE у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

У разі, коли здобувач не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем. Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів виставляється як сума набраних здобувачем балів протягом семестру.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Денна форма навчання

Змістові модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Модульний контроль	Екзамен	Загальна сума балів
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11			
Кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	30	100
- активність на практичних заняттях	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
- виконання самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			

Заочна форма навчання

Зміст ові модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Модульний контроль	Екзамен	Загальна сума балів
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11			
Кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	30	100
- активність на практичних заняттях			3				3		3		3			
- виконання самостійної роботи	5	5	2	5	5	5	2	5	2	5	2			

Шкала оцінювання: національна та ECTS для екзамену, курсового проекту (роботи)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи)
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. Методичне забезпечення

Методичні вказівки:

1. Чернега І.І. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету економіки і підприємництва галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення. Умань. Сочінський. 2024 р. 28 с.
2. Чернега І.І. Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету економіки і підприємництва галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної

програми Соціальне забезпечення заочної форми навчання. Умань. Сочінський. 2024 р. 34 с.

3. Чернега І.І. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету економіки і підприємництва галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2496>

12. Рекомендована література

Базова

1. Закон України “Про засади державної регіональної політики”. URL: [www // http: rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
2. Закон України “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>
3. Закон України (проект) “Про концепцію державної регіональної політики”. URL: [www // http: rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
4. Закон України “Про засади державної регіональної політики”. URL: [www // http: rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
5. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”. URL: [www // http://zakon5.rada.gov.ua/rada.gov.ua](http://zakon5.rada.gov.ua/rada.gov.ua)
6. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Постанова Верховної Ради України “Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254-19>
8. Cherneha I., Garazha, O., Shyian, D., & Petrenko, O. Entrepreneurship development in completion of administrative-territorial and land reforms: sustainability of rural areas and investment competitiveness Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2022. 2(43), 373–379. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.2.43.2022.3563>
9. Cherneha I.I., Blenda N.O., Korotieiev M.A., Zharun O.V. State policy in the field of pension provision in Ukraine. // «Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)»: журнал. 2024. № 7(7) 2024. С. 507-519. Державна політика у сфері пенсійного забезпечення в Україні.
10. Inna CHERNEHA, Nataliia BLENDA, Mykola KOROTIEIEV, Olena ZHARUN and Volodymyr ULANCHUK World Crisis and Inflation Processes of Recent Years: Causes and Consequences. Proceedings of the 41rd International Business Information Management Association Conference // Education Excellence and Innovation Management through. Granada, Spain. 2023. P. 1354–1361.
11. Yuliia NESTERCHUK, Mykola KOROTIEIEV, Inna CHERNEHA, Serhii SOKOLIUK, Olena ZHARUN and Nataliia BLENDA. Formation of Productive Employment of Labor Potential by Diversifying the Rural Economy. Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges: proceedings of the 35rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). 1-2 April 2020. Seville, Spain, 2020. P. 14252-14258.
12. Агавердієва Х.Ф., Іванісов О.В., Лебединська О.С. Соціальний аудит у теоретичному полі соціальної відповідальності. Бізнес-Інформ. 2018. № 4. С. 272–278.
13. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: навч. посібник К.: КНЕУ, 2019. 252 с.
14. Музиченко-Козловська О. В. Соціально-економічний розвиток регіону: таблична і графічна візуалізація: посібник. Видавництво Omni Scriptum S.R.L., 2024. - 228 с.
15. Основи соціальної безпеки : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Кравченко Л. В. — Умань : Візаві, 2022. — 127 с.

Допоміжна

16. Заставний Ф. Д. Економічні райони України. Реалії та перспективи. – Львів: Априорі, 2020. – 207 с.
17. Музиченко-Козловська О.В. Регіональна економіка: теоретичні основи: навчальний посібник / О.В.Музиченко-Козловська. – Львів: Новий світ, 2020. – 263 с. 2.

18. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю., Сотнікова Ю. В., Аграмакова Н. В. Соціальна економіка : навч. посіб. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с.
19. Романова Н. Ф., Мельник І. П. Соціальне партнерство. навчально-метод. посіб. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. 238 с.
20. Стадницький Ю.І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика): монографія / Ю.І.Стадницький, А.Г.Загородній, Т.Б.Данилович, О.Е.Товкан. – Львів: Центр Європи, 2022. – 252 с.
21. Цимбалюк С. О. Індикатори оцінювання політики оплати праці у контексті реалізації принципів гідної праці. Економіка та держава. 2018. № 4. С. 12–16.
22. Чернега І. І., Соколюк К. Ю., Прокопчук О.Т., Тупчий О.С., Жарун О. В., Коротєєв М. А. Analysis of the labor market and directions for improving the system of social protection and social security in Ukraine. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Випуск 104. Частина 2. 2024. С. 202-212. DOI: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/104.2/20.pdf>
23. Чернега І.І. Заходи щодо реалізації механізму управління соціально-економічною системою підприємства. Екон. вісн. Запоріз. держ. інженер. акад. 2018. № 1(13).
24. Чернега І.І. Стратегічні аспекти формування соціально-економічного механізму підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки. Вісн. ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2019. № 4. Т. 2. С. 73-80.
25. Чернега І.І., Костюк В.С., Ревуцька А.О., Пархоменко Л.А. Соціальний розвиток територіальних громад: особливості воєнного та післявоєнного періодів. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)): журнал. 2023. № 10(24) 2023. С. 156-168.
26. Чернега І.І., Нестерчук Ю.О., Бленда Н.О., Жарун О.В., Костюк В.С. Вплив лідерства на процес управління соціально-трудовими відносинами в інституціональному середовищі розвитку підприємництва в контексті економічної безпеки бізнесу. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)): журнал. 2023. № 8(14) 2023. С. 150-162.
27. Чернега І.І., Соколюк С.Ю., Жарун О.В., Коротєєв М. А., Тупчий О.С. Формування інноваційного проекту шляхом прийняття ефективних управлінських рішень. Вісн. УНУС. Серія «Економіка». 2021. № 98. Ч 2. С. 203-211.
28. Чернега І.І., Фротер О.С., Бондаренко Н.В., Бленда Н.О., Бурляй О.Л. Соціальне підприємництво та лідерство в процесі управління соціально-трудовими відносинами. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»)): журнал. 2023. № 1(15). 2023. С. 72-84.
29. Чернега І.І., Черниш А.О. Соціально-політичний розвиток держави в умовах війни. Актуальні питання сучасної економіки : матеріали XV Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю, 15 листопада 2023р. Умань : УНУС. 2023. С. 310-312.
30. Чернега І. І., Бурляй О.Л., Бленда Н.О., Пономарьова М.С., Прозорова Н.В. Обізнаність суб'єктів соціально-трудових відносин в інституціональному бізнес-середовищі. Вісн. ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 (1). С. 148-161.
31. Чернега І. І., Нестерчук Ю.О., Соколюк С.Ю., Непочатенко О.А., Жарун О.В. Конкурентні переваги соціально-економічного механізму підприємницької діяльності у бізнес-середовищі та економічна безпека бізнесу. Вісн. ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 (2). С. 62-73.
32. Чернега І. І., Шевченко Н. О., Бленда Н. О. Labour compensation as a socio-economic category and the main source of income of the population of Ukraine. Економіка АПК. 2017. № 6. С. 80–85.
33. Шаблій О.І. Соціально-економічна географія України. – Львів: Світ, 2024. – 606 с.
34. Шубалий О.М., Шубала І.В., Назарук О.В. Підвищення конкурентоспроможності працівників на основі активізації соціального діалогу на регіональному та національному рівнях : монографія. – Луцьк : Луц. НТУ, 2017. – 219 с.

Інформаційні ресурси

35. Аграрний сектор України. URL:agroua.net
36. Бібліотеки в Україні. URL: [http:// www. library. univ. kiev. ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3)

37. Бібліотеки та науково-інформаційні центри України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>
38. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
39. Вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org>
40. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
41. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. URL: <http://www.library.lviv.ua/>
42. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: www.minagro.kiev.ua
43. ННЦ «Інститут аграрної економіки». URL: www.iae.kiev.ua
44. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
45. Сайт журналу «Пропозиція». URL: www.propozitsiya.com
46. Сайт журналу «Заробітна плата». URL: <https://profpressa.com/vydannya/zarobitna-plata/>

13. Perezarakhuvannya ta viznannya rezul'tatів navchannya

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Соціально-економічний розвиток та соціальна безпека», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. Зміни у робочій програмі на 2024-2025 навчальний рік.

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 навчальний рік, охоплюють:

1. В розділі мета та завдання навчальної дисципліни внесені зміни відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою УНУС протокол № 1 від 08.10.2020, зі змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол №8, та введенного в дію наказом ректора від 11.07.2024 №01-16/18/од. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>).

2. Оновлено матеріал змістових модулів та тем з навчальної дисципліни.

3. Внесення коригувань в розподіл балів, що їх отримують здобувачі в процесі вивчення дисципліни;

4. Оновлення переліку рекомендованої літератури.